WPSF · ТЕХНІЧНА ПРИМІТКА AN-01

Дуельний матч — посів, швейцарські тури та шут-оф

Пояснює правило 5.3 Правил змагань WPSF 2027, проєкт 2 · листопад 2026

1. Для чого ця примітка

Дуельний матч має дві фази: спочатку всі стріляють усі швейцарські тури і ніхто не вибуває, потім фіксована кількість найкращих виходить у шут-оф на вибування. Примітка пояснює, як складаються пари і турнірне положення, на прикладах, які можна перевірити вручну.

Вона для стрільців, директорів матчів (MD) і суддів (RO). Примітка пояснює правило 5.3 **Правил змагань WPSF 2027, проєкт 2** і не додає нових правил. Якщо примітка і правила розходяться, вирішує англійський текст правил.

Платформа wpsf.info складає пари автоматично. Сенс примітки в тому, щоб нікому не доводилося вірити їй на слово: кожен крок нижче фіксований, тож будь-який стрілець може перерахувати його олівцем.

2. Матч в одній картинці

Кожен стрілець стріляє кожен швейцарський тур. Поразка ніколи не відправляє додому; вона лише означає, що наступний суперник має такий самий результат, як і ви. Після останнього туру фіксована кількість стрільців з верхівки таблиці виходить у шут-оф, де вже діє вибування.

1. **Реєстрація закривається** до першого поєдинку. Для рейтингового дуельного матчу в дивізіоні потрібно щонайменше 8 стрільців (5.3.1).
2. **Швейцарська фаза.** Фіксована кількість турів, один поєдинок на стрільця в турі. Переможці зустрічаються з переможцями, ті, хто програв, — з тими, хто програв, і ніхто не зустрічається з тим самим суперником двічі (5.3.2–5.3.3).
3. **Положення.** Після кожного туру таблицю сортують за перемогами, потім за перемогами суперників, потім за особистою зустріччю (5.3.4).
4. **Шут-оф.** Найкращі стрільці, кількість яких оголошено заздалегідь, виходять у сітку на вибування з посівом за швейцарською таблицею (5.3.5).
5. **Підсумкові місця.** Шут-оф визначає верхні місця; решта зберігає своє швейцарське місце (5.3.7).

СТРІЛЬЦІВ У ДИВІЗІОНІ	8–16	17–32	33–64	65 І БІЛЬШЕ
Швейцарських турів	5	6	7	8

РОЗМІР ШУТ-ОФУ	КОЛИ
4 стрільці	у дивізіоні менше 12 стрільців
8 стрільців	за замовчуванням
16 стрільців	рівень 3, 64 стрільці і більше

Обидва числа вказують в оголошенні матчу, і в день матчу вони не змінюються.

3. Посів і тур 1

Тур 1 — не випадкове жеребкування. Стрільців розставляють за рейтингом WPSF, потім стрільців без рейтингу — в порядку реєстрації. Список ділять навпіл, і верхня половина по порядку зустрічається з нижньою (5.3.3 a).

Приклад: 10 стрільців. Межа проходить між 5-м і 6-м номерами посіву, тож №1 зустрічається з №6, №2 — з №7 і так далі.

ПОЄДИНОК	ЛІВА ДОРІЖКА	ПРАВА ДОРІЖКА
1	№1 Коваленко	№6 Кравець
2	№2 Бондар	№7 Олійник
3	№3 Шевчук	№8 Поліщук
4	№4 Ткаченко	№9 Савченко
5	№5 Мельник	№10 Руденко

Чому не 1 проти 10? Бо зустріч найсильнішого з найслабшим у першому турі — змарнований поєдинок. Пари 1–6 роблять кожен поєдинок першого туру справжньою боротьбою, а найсильніші все одно не зустрічаються, доки таблиця їх не розставить.

У турі 1 вищий номер посіву займає ліву доріжку (5.3.3 f). При 16 стрільцях пари 1–9, 2–10 … 8–16.

4. Пари в турі 2 і далі

Починаючи з туру 2, ви зустрічаєтеся зі стрільцем, у якого стільки ж перемог. Платформа робить це за шість фіксованих кроків (5.3.3 b–g):

1. **Відсортувати таблицю** за поточним положенням (розділ 5).
2. **Згрупувати за перемогами.** Усі, хто має 2 перемоги, — одна група, з 1 перемогою — наступна, і так далі.
3. **Непарна група: найнижчий переходить вниз.** Якщо в групі непарна кількість стрільців, її найнижче розташований стрілець переходить у наступну групу і отримує пару там.
4. **Верхня половина проти нижньої.** У кожній групі список ділять навпіл і складають пари по порядку — точно як у турі 1.
5. **Без повторів.** Якщо пара вже зустрічалася, нижчого стрільця міняють з найближчим стрільцем тієї самої половини, який дає нову пару.
6. **Вільний тур.** При непарній кількості стрільців у дивізіоні найнижче розташований стрілець, який ще не мав вільного туру, пропускає тур і отримує перемогу. Другого вільного туру ніхто не отримує.

Вище розташований стрілець займає **ліву доріжку в непарних турах** і **праву — в парних**. Пари наступного туру публікують лише тоді, коли записано всі поєдинки поточного.

Приклад: тур 4 матчу з розділу 6. Перед туром таблиця була такою: Кравець — 3 перемоги; Ткаченко, Мельник, Савченко, Бондар — 2; Олійник, Поліщук, Коваленко, Шевчук — 1; Руденко — 0.

ГРУПА	ХТО В НІЙ	ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ	ПАРИ
3 перемоги	Кравець	Один, тож непарна: переходить вниз	—
2 перемоги	Кравець, Ткаченко, Мельник, Савченко, Бондар	П'ятеро, тож непарна: Бондар переходить вниз. Верхня половина — Кравець, Ткаченко; нижня — Мельник, Савченко. Кравець — Мельник уже зустрічалися в турі 3, тож Мельника міняють із Савченком	Кравець — Савченко, Ткаченко — Мельник
1 перемога	Бондар, Олійник, Поліщук, Коваленко, Шевчук	П'ятеро, тож непарна: Шевчук переходить вниз. Бондар — Поліщук уже зустрічалися, тож Поліщука міняють із Коваленком	Бондар — Коваленко, Олійник — Поліщук
0 перемог	Шевчук, Руденко	Залишилося двоє, нова пара	Шевчук — Руденко

Стрілець, що переходить вниз, стає на верх наступної групи, бо має більше перемог, ніж усі, хто в ній уже є.

5. Положення і додаткові показники

Перемоги йдуть першими; усе інше лише розділяє стрільців з однаковою кількістю перемог. Після кожного туру стрільців розташовують за (5.3.4):

1. **Перемогами.** Вільний тур зараховується як перемога.
2. **Перемогами суперників.** Додайте поточні перемоги всіх стрільців, з якими ви зустрічалися. Вільний тур нічого не додає. Перемога над сильними суперниками важить більше.
3. **Особистою зустріччю.** Якщо стрільці з однаковими показниками зустрічалися, вище стає переможець того поєдинку.
4. **Раптовою смертю.** Якщо нічия залишається на межі виходу в шут-оф, її вирішує один додатковий поєдинок. В інших місцях стрільці ділять місце.

Перемоги суперників перераховують після кожного туру, бо ваші суперники продовжують стріляти. Стрілець, якого ви перемогли в турі 1, а він потім виграв ще три поєдинки, підвищує ваш показник.

Розрахунок: хто бере 4-те місце в шут-офі? У матчі з розділу 6 Шевчук і Бондар закінчили з 3 перемогами.

ШЕВЧУК ЗУСТРІЧАВСЯ З	ЇХНІ ПЕРЕМОГИ	БОНДАР ЗУСТРІЧАВСЯ З	ЇХНІ ПЕРЕМОГИ
Поліщук	2	Олійник	3
Савченко	2	Руденко	0
Ткаченко	4	Поліщук	2
Руденко	0	Коваленко	2
Мельник	2	Савченко	2
Разом	**10**	**Разом**	**9**

Шевчук — 4-й і виходить у шут-оф; Бондар — 5-й. Бондар не зробив нічого неправильного: він виграв стільки ж поєдинків, але проти стрільців, які виграли менше. Вони не зустрічалися, тож особиста зустріч не знадобилася.

6. Розібраний приклад: 10 стрільців, 5 турів

Десять стрільців із номерами посіву від №1 до №10 стріляють 5 швейцарських турів, як вимагає таблиця в розділі 2. Кожна пара нижче складена за шістьма кроками розділу 4; переможець кожного поєдинку виділений жирним.

Тур 1. Посів: верхня половина проти нижньої. Вище розташований стрілець ліворуч.

ПОЄДИНОК	ЛІВА ДОРІЖКА	ПРАВА ДОРІЖКА
1	Коваленко	**Кравець**
2	Бондар	**Олійник**
3	Шевчук	**Поліщук**
4	Ткаченко	**Савченко**
5	**Мельник**	Руденко

Тур 2. У групі з 1 перемогою п’ятеро: Савченко переходить у групу з 0 перемог. Вище розташований стрілець праворуч.

ПОЄДИНОК	ЛІВА ДОРІЖКА	ПРАВА ДОРІЖКА
1	Олійник	**Мельник**
2	Поліщук	**Кравець**
3	**Шевчук**	Савченко
4	**Ткаченко**	Коваленко
5	Руденко	**Бондар**

Тур 3. Усі групи парні, повторів немає: просто верхня половина проти нижньої. Вище розташований стрілець ліворуч.

ПОЄДИНОК	ЛІВА ДОРІЖКА	ПРАВА ДОРІЖКА
1	Мельник	**Кравець**
2	Олійник	**Савченко**
3	Поліщук	**Бондар**
4	Шевчук	**Ткаченко**
5	**Коваленко**	Руденко

Тур 4. Див. розбір у розділі 4. Вище розташований стрілець праворуч.

ПОЄДИНОК	ЛІВА ДОРІЖКА	ПРАВА ДОРІЖКА
1	Савченко	**Кравець**
2	Мельник	**Ткаченко**
3	**Коваленко**	Бондар
4	Поліщук	**Олійник**
5	Руденко	**Шевчук**

Тур 5. Кравець (єдиний із 4 перемогами) переходить вниз і зустрічається з Ткаченком. У групі з 2 перемогами Савченко — Олійник повторило б тур 3, тож Олійника міняють; Поліщук (єдиний з 1 перемогою) переходить вниз до Руденка. Вище розташований стрілець ліворуч.

ПОЄДИНОК	ЛІВА ДОРІЖКА	ПРАВА ДОРІЖКА
1	Кравець	**Ткаченко**
2	Савченко	**Бондар**
3	Коваленко	**Олійник**
4	Мельник	**Шевчук**
5	**Поліщук**	Руденко

Підсумкова швейцарська таблиця.

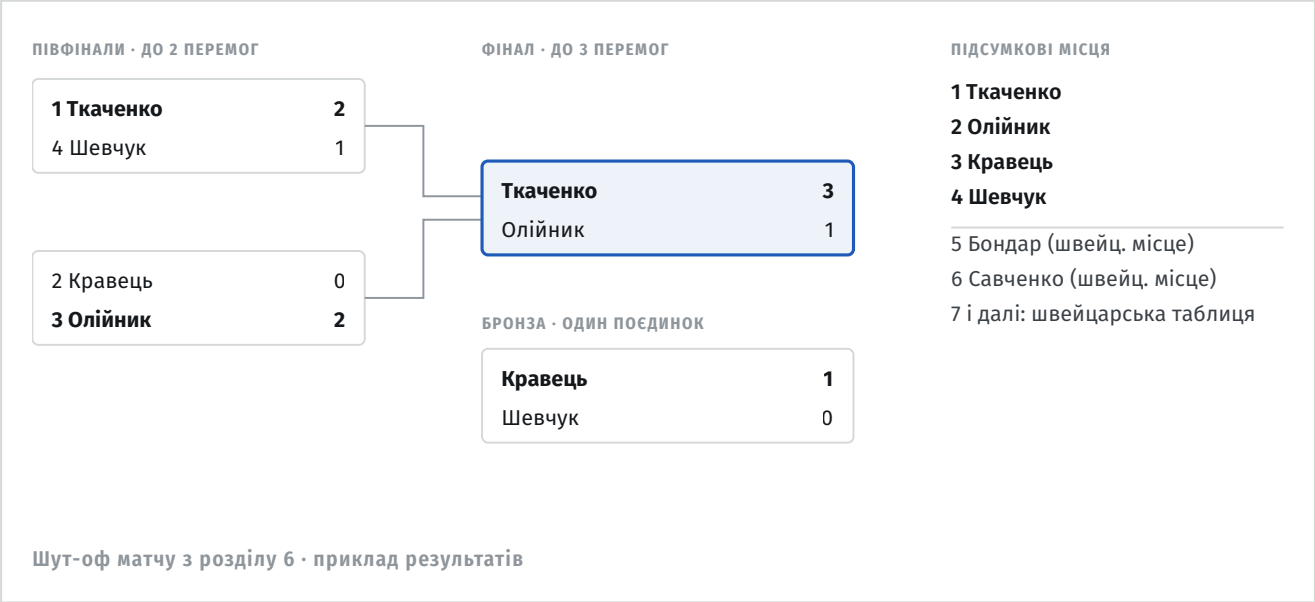
МІСЦЕ	СТРІЛЕЦЬ	ПОСІВ	ПЕРЕМОГИ	ПЕРЕМОГИ СУПЕРНИКІВ	
1	Ткаченко	№4	4	13	шут-оф
2	Кравець	№6	4	12	шут-оф
3	Олійник	№7	3	11	шут-оф
4	Шевчук	№3	3	10	шут-оф
5	Бондар	№2	3	9	
6	Савченко	№9	2	17	
7–8	Коваленко	№1	2	14	
7–8	Мельник	№5	2	14	
9	Поліщук	№8	2	13	
10	Руденко	№10	0	12	

Зверніть увагу на три речі. Перший номер посіву Коваленко програв у турі 1 і фінішував 7-м: посів впливає лише на тур 1. Ткаченко і Кравець мають по 4 перемоги; Ткаченко перший за перемогами суперників (13 проти 12) і до того ж переміг Кравця в турі 5. Коваленко і Мельник рівні за перемогами і перемогами суперників і не зустрічалися, тож ділять 7–8-ме місця.

7. Шут-оф

Шут-оф — це сітка на вибування серед фіксованої кількості найкращих стрільців швейцарської фази з посівом за швейцарською таблицею (5.3.5). Кількість вказана в оголошенні матчу: 4, якщо в дивізіоні менше 12 стрільців, 8 за замовчуванням, 16 на рівні 3 при 64 і більше учасниках.

- **Посів:** 1–4 і 2–3 при чотирьох; 1–8, 2–7, 3–6, 4–5 при восьми. Два перші номери не можуть зустрітися раніше за фінал.
- **Півфінали і попередні раунди:** до двох перемог.
- **Бронза:** двоє переможених півфіналістів стріляють один поєдинок.
- **Фінал:** до трьох перемог.
- **Доріжки можуть змінитися:** доріжки для шут-офу можна перебудувати за новим проєктом, оголошеним після швейцарської фази, щоб ніхто не мав переваги від вивченої швейцарської доріжки (5.3.6).

Шут-оф матчу з розділу 6 · приклад результатів

При 10 стрільцях у шут-оф виходять 4. Рахунок вище — прикладовий. Місця 1–4 визначає шут-оф; з 5-го місця всі зберігають своє швейцарське місце (5.3.7). Кравець був 2-м після швейцарських турів, але фінішує 3-м, бо верхні місця визначає результат шут-офу.

8. Непарна кількість: 9 стрільців і вільний тур

При непарній кількості стрільців один стрілець у кожному турі пропускає його і отримує перемогу. Це вільний тур (5.3.3 е).

Тур 1. Вільний тур отримує останній номер посіву, №9. Решту восьмеро ділять навпіл: 1–5, 2–6, 3–7, 4–8.

Тур 2. Четверо виграли в турі 1, а №9 має перемогу за вільний тур, тож п’ятеро мають 1 перемогу, четверо — 0. Вільний тур отримує найнижче розташований стрілець, який його ще не мав: останній у групі з 0 перемог. Тепер і він має 1 перемогу.

У кожному наступному турі — те саме правило. Вільний тур піднімається таблицею знизу вгору, і другого ніхто не отримує.

Для положення важливі дві деталі:

- Вільний тур зараховується як **перемога** тому, хто його отримав.
- Вільний тур **нічого не додає** до перемог суперників, бо суперника не було. Стрілець із вільним туром зазвичай має трохи менше перемог суперників, ніж той, хто стріляв усі тури.

9. Запитання стрільців

Я програв перший поєдинок. Я вибув? Ні. У швейцарській фазі ніхто не вибуває. Ви стріляєте кожен тур, і ваш наступний суперник також програв.

Чому після перемоги мені дістався набагато сильніший стрілець? Бо переможці зустрічаються з переможцями. Дві перемоги поспіль ставлять вас у групу тих, хто має дві перемоги, а там і є сильні.

Чому я не зустрівся зі стрільцем, що поруч у таблиці? Пари складають так: верхня половина вашої групи проти нижньої, а не сусід проти сусіда. У групі з шести 1-й зустрічається з 4-м, 2-й з 5-м, 3-й з 6-м.

Чому мені дістався суперник із більшою (чи меншою) кількістю перемог? У вашій групі чи в тій, що вище, була непарна кількість, і один стрілець перейшов вниз. Або пара повторила б старий поєдинок, і стрільців поміняли.

У нас однаково перемог. Чому він вище? Перемоги суперників. Додайте перемоги всіх, з ким зустрічався кожен із вас. Розрахунок — у розділі 5.

Мої перемоги суперників змінилися, хоча я не стріляв. Їх перераховують після кожного туру. Ваші колишні суперники продовжували вигравати або програвати.

Вільний тур — це подарунок? Це перемога, але він нічого не додає до перемог суперників, тож при нічиїй може коштувати місця.

Чи можуть два стрільці зустрітися двічі? У швейцарській фазі — ні, крім останнього туру, якщо іншої пари не існує. У шут-офі — так: це нова сітка на вибування.

Я був 2-м після швейцарських турів, а фінішував 3-м. Верхні місця визначає шут-оф, а не швейцарська таблиця. Таблиця визначає, хто потрапляє в шут-оф, і посів у ньому.

Я був першим номером посіву, а фінішував 7-м. Посів визначає лише тур 1. Далі рахуються лише ваші результати.

10. Пам’ятка для директорів матчів і суддів

- **До матчу:** вкажіть у оголошенні кількість швейцарських турів і розмір шут-офу. У день матчу вони не змінюються.
- **Після закриття реєстрації:** перевірте, що в дивізіоні щонайменше 8 стрільців і що список посіву (рейтинг, потім порядок реєстрації) правильний.
- **Перед кожним туром:** RM перевіряє пари платформи за розділом 4 і публікує їх. Переконайтеся, що жодна пара не повторює попередній поєдинок.
- **Під час туру:** записуйте кожен поєдинок до жеребкування наступного туру. Вище розташований стрілець стає ліворуч у непарних турах і праворуч — у парних.
- **Після останнього туру:** роздрукуйте швейцарську таблицю з перемогами і перемогами суперників. Якщо на межі виходу в шут-оф нічия, проведіть один поєдинок до першої перемоги ще до посіву шут-офу.
- **Шут-оф:** до двох перемог, фінал до трьох, один поєдинок за бронзу. Перебудовані доріжки оголошуйте до першого поєдинку шут-офу.
- **Як пояснити пару:** пройдіть зі стрільцем шість кроків розділу 4 за опублікованою таблицею. Кожен крок можна перевірити вручну.

11. Відкриті питання для Комітету з правил

Під час підготовки прикладів виявилися чотири місця, де правила мовчать або платформа робить інакше. Доки їх не вирішено, примітка дотримується правил у чинній редакції.

1. Групи, які не можна розбити на пари без повтору. Правило 5.3.3 d дозволяє повтор лише в останньому турі. Раніше в групі можуть залишитися, скажімо, двоє стрільців, які вже зустрічалися, і правила не кажуть, що робити далі. Моделювання 2000 випадкових матчів для кожної кількості стрільців за процедурою розділу 4 показує, як часто це трапляється:

СТРІЛЬЦІВ	ТУРІВ	ПАРИ СКЛАДЕНО ЗА ПРАВИЛАМИ	ПОТРІБЕН ДОДАТКОВИЙ ПЕРЕХІД ВНИЗ	ПАРИ СКЛАСТИ НЕМОЖЛИВО
8	5	0%	5%	95%
10	5	0%	21%	79%
12	5	2%	18%	80%
16	5	3%	18%	79%
24	6	5%	12%	83%
10	4	33%	20%	47%
16	4	100%	0%	0%

Приклад у розділі 6 відібрано з матчів, де пари склалися без проблем. Виправити це можуть дві зміни. Перша — менше турів для невеликих дивізіонів: стільки, скільки разів кількість учасників можна поділити навпіл, з округленням вгору (3 тури для 8 стрільців, 4 для 9–16, 5 для 17–32). Друга — писане правило переходу вниз для будь-якої групи, яку не вдається розбити на пари, як для непарної групи.

2. Порядок стрільців, які залишаються рівними. Правила кажуть, що такі стрільці ділять місце, але для складання пар і посіву шут-офу потрібен порядок. У цій примітці використано порядок посіву.

3. Платформа поки не відповідає правилу 5.3. Дуельна система на wpsf.info:

- жеребкує тур 1 випадково, а не за посівом;
- складає пари з сусідів у таблиці (1-й — 2-й), а не верхня половина проти нижньої;
- проводить 4 швейцарські тури для 10 стрільців, хоча таблиця в правилах вимагає 5;
- бере в шут-оф верхні 10% замість фіксованих 4, 8 чи 16;
- проводить усі поєдинки шут-офу до однієї перемоги, а не до двох і трьох.

Стрільці, які порівняють матч на платформі з цією приміткою, побачать інші пари. Змінити треба або платформу, або правило.

4. Рейтингові очки при шут-офі на чотирьох. Правило 11.1 дає 30 очок за швейцарські місця 9–16 і 20 за решту. При шут-офі на чотирьох місця 5–8 потрапляють у «решту» і отримують менше, ніж 9-те місце.

Ця примітка пояснює правила і не додає нових. Якщо примітка і правила розходяться, вирішує англійський текст правил. wpsf.info